

DE KRUISVLAG IN TOP

ZENDINGSVERTELBOEK
VOOR SCHOOL EN HUIS

UITGAVE VAN
FA H. H. KOK BZ
ZWOLLE

DE DOKTER-ZENDELING.

INLEIDING.

Zending Dr. John. A. Otte is een Zeeuw van geboorte. Toen hij nog heel jong was, vertrokken zijn vrome ouders naar Amerika. Met eenige zorg zagen zij hun zoon de studie in de medicijnen kiezen. Aan een der grootste universiteiten van Amerika (toen 1700 mann. en 600 vrouw. studenten) te Ann-Arbor werd hij gevormd. Hij was er tevens de ziel van een geestelijke opwekking onder zijn medestudenten.

Na een glansrijk examen bood hij zich terstond aan om zendeling-arts te worden, waarbij speciaal aan China werd gedacht. Toen het bestuur van de zending der Gereformeerde Kerken tot zijn uitzending als zendeling-arts had besloten, gaven zijn ouders hun toestemming. In den intiemsten kring, waar hij gewijd werd tot zijn werk, bad zijn moeder het laatste en zelde o.a.: „Heere, Gij hebt mij een zoon gegeven, ik gaf en geef hem U terug; doe met hem naar Uw welbehagen.“

Hij bracht eerst nog een bezoek aan ons vaderland, loeerde bij den heer W. Hovy te Amsterdam, volgde de lessen van Prof. Tilanus en Prof. Donders, en verloofde ook geruimen tijd op de Weezeninrichting te Neerbosch, wier directeur, den heer J. van 't Lindenhout, hij had leeren kennen bij diens bezoek aan Amerika.

Bij het afscheid ontving hij van een der weeskinderen een dubbeltje met de opdracht: „Daar moet u in China een ziekenhuis voor bouwen.“ Dat was de eerste bijdrage.

Het hospitaal te Sioké, door Otte gesticht, werd dan ook Neerbosch-hospitaal genoemd.

Den eersten dag reeds kwamen er, niettegenstaande de waarschuwingen der priesters, ongeveer 200 patiënten zich aanmelden.

Na 9 jaar daar gewerkt te hebben, kon hij deze taak aan anderen overlaten om opnieuw te beginnen te Amoy. In deze zeehaven werd een mannenhospitaal gebouwd, waarvoor in Amerika 124.000 was bijeengebracht.

Na een reis door zijn oude vaderland, Nederland, in 1896, kwam de Nederl. Vereeniging tot oprichting en instandhouding van hospitalen in China tot stand; het Wilhelmina-vrouwen-hospitaal werd een geschenk van Nederland aan China. Ruim tien jaren heeft Dr. Otte er met veel zegen mogen arbeiden.

In 1905 bezocht hij nog eens Nederland om de belangstelling in zijn arbeid te vernieuwen. Nog staat zijn beeld voor ons, zooals hij in de groote zaal van Irene te Utrecht voor een talrijke schare optrad: blijkbaar niet sterk van lichaam, doch vurig van geest en met een oog, tintelend van geestdrift voor zijn levens-taak.

De liefde der Chineezeezen was zijn loon. Toen in 1909 de duim van zijn linkerhand bijna geheel werd afgesneden en, daar voor infectie gevreesd werd, amputatie van den arm noodzakelijk scheen — wat gelukkig niet geschiedde — bleek op allerlei wijze, welk een groote plaats hij zich in de harten van de Chineezeezen had weten te veroveren.

In een zijner laatste brieven schrijft hij:

„In mijn werk gaat alles gezegend. Ik heb verleden jaar over de f 4000 in mijn practijk onder de rijke Chineezeezen verdiend. Dat gaat alles tot ondersteuning van het hospitaal. Binnenkort hoop ik 17000 te gebruiken tot vergroting en verbetering; ongeveer f 2000 hiervan komt uit Nederland. Al het andere heb ik hier in China verdiend of gekregen. Ik heb verleden jaar 2555 binnen-patiënten gehad, meer dan ooit te voren. Mijn hospitaal is nu het grootste van onze zendingsposten met inbegrip van Arabië, Engesch-Indië en Japan. En toch kost mijn mannenhospitaal aan de Board absoluut niets. Dat heeft God gedaan. Daarbij komt nog, dat er verleden jaar meer zielen gered zijn dan ooit te voren. Gode zij dank! Dankt God met mij. Mijn hart is vol lof en dankzegging. Ik zou haast zeggen: „Heere, laat nu Uw dienstknecht gaan in vrede“.

Die wensch is niet veel maanden daarna vervuld. Woensdag, den 6en April 1910, had hij een patient behandeld, die aan longenpest bleek te lijden. Blijkbaar was hij daardoor geïnfecteerd. Een week later bleek het met stelligheid, maar toen was ook spoedig het einde daar. Wat men ook deed om anti-pestserum te bekomen, eerst den Zondag na zijn overlijden — hij stierf dien Donderdag — kwam het aan. Hij overleed in den avond en moest nog dien nacht worden begraven. Zijn vrouw en vijf kinderen, die hij zoo vurig had gehoopt dat jaar, na lang afzijn, terug te zien, waren in Amerika.

Ds. Warnshuis, in wiens woning hij de laatste drie maanden van zijn leven had vertoefd, verzekert, dat de rouw in Amoy zoo groot was, als hij nog nimmer zag.

De arbeid in China heeft misschien meer nog dan welke zedingsarbeid ook, belangrijke beteekenis voor de geheele wereld.

Die arme stakker!

Zijn rechterbeen was gebroken; vreeselijke pijn heeft hij geleden.

Naar de wijze van zijn land, het verre China, hadden twee mannen hem tusschen zich ingenomen en zoo moest hij loopen; loopen met gruwelijke pijn.

Geholpen had het niet, natuur! k niet.

Toen was een ander middel toegepast.

Een levende kip had men middendoor gesneden, die was om het been heen gelegd en met doeken vastgebonden. Nu moest het wel genezen.

Geholpen had het niet, natuurlijk niet.

Razende pijn leed hij.

Die arme stakker!

Geen hulp meer bij zijn volk; koortsgloed, woedende pijn, en straks . . . de dood.

Maar had men hem niet gezegd, dat in Sioké door een kortharigen vreemden duivel met blank gezicht een huis was ingericht, waar zieken en gewonden konden worden gebracht om genezen te worden?

Ja, als een echte Chinees had hij ieder, die uit een ander land kwam, „vreemden duivel“ gescholden. Alleen wie geel van gezicht was en een langen staart droeg, die deugde.

Maar die vreemdelingen!

Hij had altijd dapper meegescholden, maar *nu* . . .

Nu denkt hij aan dat heel vreemde, dat er iemand gekomen was van verre om de zieke Chineezen te helpen. Onbegrijpelijk voor hem en voor iederen Chinees!

Onbegrijpelijk of niet, nu *denkt* hij er aan, en, als er bij zijn eigen dokters geen redding is, dan 't maar bij de vreemden beproefd.

— — — — —
Zendingling Otte zag den wensch van zijn hart en de bede zijner lieve Moeder vervuld.

Toen hij geboren werd, had zij hem, als Hanna eenmaal

haar Samuel, aan God gewijd: haar kind zou in 's Heeren dienst zijn leven besteden.

't Scheen eerst, of 't zou mislukken.

Haar zoon wilde dokter worden, en zijn Moeder had gedacht, dat dominee of zendeling toch eigenlijk de verhooring harer bede zou wezen.

Doch wat gebeurt?

Als de jonge dokter klaar is, hoort hij van den nood der millioenen heidenen in China; zijn hart is vol ontferming, en zijn besluit is spoedig genomen: daar zal hij heengaan en zendeling-dokter, of dokter-zending worden, noem 't maar, zooals ge 't wilt.

Het rijke Amerika, waar hij was opgegroeid, bezorgde hem in korten tijd het geld voor zijn eerste ziekenhuis.

Maar aardig was 't toch, dat de arme weezen van Neerbosch de allereerste bijdragen hadden geschonken; dat de eerste gaven tot hem kwamen uit dat land, waar zijn ouders waren geboren.

Wonderlijk was dat alles in zijn werk gegaan.

Maar daaraan denkt hij niet op het oogenblik, dat gij hem ziet, op den dag, waarop de eerste patiënten worden verwacht. In de grootste spanning heeft hij dezen dag, den dag der opening tegemoet gezien.

Zullen ze tot hem komen?

Zullen ze zich laten helpen door hem, den verachten vreemdeling?

En nu, zie, de wensch van zijn hart en de bede zijner lieve moeder zijn vervuld.

Daar staan ze, en niet weinigen.

O, 't is wel een bewijs, dat hun nood groot is; dat hun eigen wijze mannen hen niet helpen kunnen; dat hun goden geen redding brengen.

Ok van hem kon gezegd worden: hij werd met innerlijke ontferming bewogen — iets van den geest van zijnen Heiland leefde in zijn hart, sprak uit zijn gelaat — en er was dank in hem, dat God de armen tot hem bracht.

En de armste en ellendigste is die stakker, die, schreeuwend van doodende pijn, zich voortslepend tusschen twee mannen, naar voren komt, als 't zijn beurt is.

Zeker is er geen mensch, die meer akeligs en afschuwelijks moet zien, en aanpakken ook, dan een dokter. Hij moet ook daarin geoeffend worden, tot hij er tegen gehard is, doch zonder hard te worden.

En zendeling Otte had al heel wat gebroken beenen en andere gebroken lichaamsdeelen gezien en aan de herstelling ervan geholpen.

En zijn hart was niet verhard, maar steeds meer vervuld geworden met medelijden.

Het kon zoo erg niet zijn, dat hij er voor terugdeinsde.

Maar nu! . . .

Daar ligt de stumper voor hem; er gaat een walgelijke lucht van uit.

De doeken worden losgemaakt.

Zendeling Otte zal de laatste omhulsels weg doen — hij weet immers niet, wat het is! — maar nu is het toch voor een oogenblik met zijn zelfbeheersching gedaan . . . hij ijst, hij wendt vol afschuw zijn hoofd af, om 't walgelijke niet te zien, niet te . . .

Och, heb medelijden, heb erbarmen!

Dát spreekt meer dan duidelijk uit den wanhopigen blik van den Chinees.

Ach, ook die blanke zal niet helpen!

Zie maar, hij keert zich van hem af.

Doch Chang vergist zich.

Hij weet niet, wat er in de ziel van dien vreemden dokter omgaat.

Had hij in dat hart kunnen lezen, hij zou twee indrukken hebben ontvangen:

Dokter Otte bidt om vergeving en om kracht. 't Is maar één, één oogenblikje geweest. Voor den armen Chang een lang uur van angst.

Maar dan . . .

Een oog (vol liefderijk erbarmen) ziet hem aan, zooals hij het nog nooit zag.

En die kleine, fijne handen, (want dokter Otte was klein en teer van gestalte) grijpen in het walgelijke, en reinigen, o zoo zacht en o zoo teer.

Chang wordt naar binnen gedragen en op een rein leger neergelegd met de uiterste zorgvuldigheid.

Hoe het ging, hij weet het niet.

Doch als hij ontwaakt uit een diepen slaap, dan is zijn been geheel verzorgd, ingewikkeld in zuivere omwindselen. 't Is alles zoo heerlijk!

En de vriendelijke helper fluistert hem in:

„Rustig liggen, uw been zal genezen; bij ons zijt gij veilig.”

En de wantrouwende Chinees vertrouwt.

Hij heeft de Christelijke barmhartigheid ervaren.

Dat het liefde in Christus is, en dat de vreemde dokter kracht putte in het gebed tot den Heiland, die den bittersten lijdenskelk dronk, dat wist hij niet.

Maar de tijd zal komen, dat hij het weten zal.

Eerst moet zijn been genezen.

Nu ligt hij rustig als een kind en geeft zich over aan de zachte handen, die hem helpen.

Het gebed der lieve moeder van zendeling Otte was verhoord.

— — — — —
't Is ongeveer drie jaar geleden, dat Chang in het ziekenhuis werd opgenomen.

We zijn in de huiskamer van zendeling Otte.

Zendeling Otte is druk bezig met allerlei werk, dat zijn gedachten geheel in beslag neemt.

Zijn kindje van ongeveer twee jaar speelt in de kamer. 'n Snoes van 'n meisje, maar de vader heeft er op 't oogenblik geen oog voor; hij is te ingespannen aan den arbeid.

Er wordt geklopt. Binnen! roept hij, zonder zelfs op te kijken.

Zien we goed? Is dat Chang? Ja, hij is het zelf. Hij gaat de kamer in, verricht daar enkele werkzaamheden en gaat weer heen.

Zijn been is wat stijf; dat bemerkt ge duidelijk, als hij loopt. Maar hoe weinig hindert het. Hij kan loopen bijna zoo goed als gij en ik.

Ge moet hem eens hooren vertellen!

Dan komt er wat los. Dan kan hij niet ophouden te spreken over den dokter en over — zijn Heiland. Dan vertelt hij, hoe

ellendig het met hem gesteld was; hoe vriendelijk hij hier geholpen is; hoe men hem heeft verteld van Jezus den Heiland, die ellendigen hielp en zijn dienaren kracht geeft om hetzelfde te doen.

En hij heeft dien Jezus lief gekregen.

Toen zijn been genezen was en hij het ziekenhuis kon verlaten, toen heeft hij dringend gevraagd om te mogen blijven.

Had hij niet gezien, hoeveel hulp er noodig was?

En waar zou hij liever willen helpen dan hier, waar hij zelf zoo heerlijk geholpen is!

Zoo is hij in dienst van zendeling Otte gekomen en geen minuut heeft een van beiden daarvan berouw gehad.

Zoo komt het, dat wij hem in de woonkamer van zijn beminden meester allerlei diensten zien verrichten, als zijn arbeid in het ziekenhuis is afgedaan.

Zendeling Otte zit te werken. Hij schrijft aan de vrienden in Amerika, hij deelt hun mede, hoe God zegen geeft, en wat hij noodig heeft, om door te kunnen gaan. Er moet een vrouwen-hospitaal komen. Geheel en al gaat hij op in zijn rapporten over zijn heerlijken arbeid.

Bemerkt hij niet, hoe de kleine te dicht bij de petroleum-kachel komt, die het vertrek verwarmt?

En bemerkt hij niet, wat nog erger is, dat de petroleum-vlam hooger brandt, dan ze branden mag?

Neen, hij gaat zoo geheel op in zijn denken over 't arme China, en hoe hij de vrienden en vriendinnen in Amerika en Holland toch 't best kan laten gevoelen, wat groot werk er hier kan worden gedaan, dat hij niets weet van wat er om hem heen gebeurt.

En toch, 't gevaar is groot.

De kachel raakt zóó in brand.

De kleine speelt in de nabijheid en beseft niet het vreeselijke gevaar.

Straks is er geen blusschen meer mogelijk.

Het licht getimmerd gebouw zal in een oogenblik in vlammen staan.

De vijanden zullen juichen.

De bijgeloovige Chineezzen zullen zeggen: ziet ge wel, dat

onze goden dien vreemdeling hier niet willen hebben? Zij zijn sterker dan hij!

En de vreemdeling bemerkt het gevaar niet, zoo lief heeft hij diezelfde Chineezzen, want het denken aan hun belangen houdt zijn gedachten gevangen.

Nog één oogenblik... nog ééne seconde...

Weer wordt er getikt en meteen gaat de deur open en komt Chang binnen.

„Dokter, dokter, help!” zoo schreeuwt hij.

Maar hij doet meer.

„Dáár, dokter, pak dáár vast!” roept hij, en wijst naar den kant van de kachel, waar 't minste gevaar is.

Zelf heeft hij de plaats aangegrepen, waar de vlammen al naar buiten slaan.

„'t Raam uit, dokter! Gauw, 't raam uit! In den tuin!”

En Otte, zelf door den schrik verward, gehoorzaamt zijn vrouwen dienaar.

Gelukkig, juist bijtijds.

Het brandend gevaarte is nu niet langer gevaarlijk; het ziekenhuis is gered, de dokter en zijn lieve kleine zijn behouden.

Maar de redder, Chang!

Chang heeft vreeselijke brandwonden op handen en gezicht bekomen.

Schrikkelijke pijn heeft hij geleden en lijdt hij nog. 't Is haast niet om aan te zien. Maar nu is de dokter niet langer in gedachten verdiept. Alles, wat hij doen kan, wordt dadelijk aangewend, om de smart van den lijder te verzachten. Er is geen gevaar bij, maar... wie weet niet, hoe zeer een kleine brandwond doet, en hier zijn handen en gelaat vol wonden.

Weer is Chang patiënt.

Hij ligt met het gezicht bijna geheel in 't verband, en op het dek ziet ge de met doeken omwonden handen.

Na dat haast onuitstaanbaar pijnlijke, rust hij nu, en slaapt.

Maar als hij straks verkwikt is ontwaakt, dan komt de zending hem danken met tranen in de oogen voor zijn liefde en zijn trouw.

En de arme Chinees is rijk.

„Hoe blij ben ik,” zegt hij, „dat ik iets voor u en voor mijn Jezus heb mogen doen; gij hebt zooveel voor mij gedaan, en Hij is mij dierbaarder dan het leven.”

Was dat geen rijkdom?

Het gebed der lieve moeder van zendeling Otte was heerlijk verhoord.

J. HOBMA.